

Akran Değerlendirme Raporu

GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ

SOSYOLOJİ (YL) (TEZLİ)

Hazırlayanlar

Akran Bölümü: Tarih

Doç. Dr. Merve KARAÇAY TÜRKAL(Başkan)

Arş. Gör. Onur AKAN (Üye)

08.06.2026-12.06.2026

0. GİRİŞ

0.1. PROGRAMA AİT BİLGİLER

Programa ait bilgiler yeterli seviyede verilmiş ve gerekli açıklamalar yapılmıştır. Karşılıyor.

1. ÖĞRENCİLER

1.1. Programa kabul edilen öğrenciler, programın kazandırmayı hedeflediği çıktıları (bilgi, beceri ve davranışları) öngörülen sürede edinebilecek altyapıya sahip olmalıdır. Öğrencilerin kabulünde göz önüne alınan göstergeler izlenmeli ve bunların yıllara göre gelişimi değerlendirilmelidir.

Programa ait bilgiler yeterli seviyede verilmiş ve gerekli açıklamalar yapılmıştır. Karşılıyor.

Kanıtlar:

<https://obs.gumushane.edu.tr/oibs/bologna/progAbout.aspx?lang=tr&curSunit=25516>

1.2. Yatay ve dikey geçişle öğrenci kabulü, çift ana dal, yan dal ve öğrenci değişimi uygulamaları ile başka kurumlarda ve/veya programlarda alınmış dersler ve kazanılmış kredilerin değerlendirilmesinde uygulanan politikalar ayrıntılı olarak tanımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.

Programda yatay ve dikey geçiş, çift ana dal, yan dal, öğrenci değişim programları ile diğer kurumlarda alınan ders ve kredilerin tanınmasına ilişkin süreçler ilgili mevzuat ve yönergeler doğrultusunda açık şekilde tanımlanmış olup etkin ve tutarlı bir biçimde uygulanmaktadır.

Kanıtlar:

<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=39502&MevzuatTur=8&MevzuatTertip=5>

1.3. Kurum ve/veya program tarafından başka kurumlarla yapılacak anlaşmalar ve kurulacak ortaklıklar ile öğrenci hareketliliğini teşvik edecek ve sağlayacak önlemler alınmalıdır.

Kurum ve program düzeyinde diğer yükseköğretim kurumlarıyla iş birlikleri ve değişim anlaşmaları bulunmakta olup, Erasmus programı kapsamında da çeşitli üniversitelerle anlaşmalar yapılmakta ve öğrenci hareketliliğini teşvik etmeye yönelik uygulamalar büyük ölçüde hayata geçirilmektedir.

Kanıtlar:

<https://sosyoloji.gumushane.edu.tr/sayfa/ogrenci-degisim-programi>

1.4. Öğrencileri ders ve kariyer planlaması konularında yönlendirecek danışmanlık hizmeti verilmelidir.

Öğrencilerin ders seçimi, akademik gelişimi ve kariyer planlamasına yönelik danışmanlık hizmetleri etkin bir şekilde sunulmakta olup, programın mevcut uygulamaları bu konudaki beklentileri karşılamaktadır.

Kanıtlar:

<https://sosyoloji.gumushane.edu.tr/sayfa/ogrenci-danismanliklari>

1.5.Öğrencilerin program kapsamındaki tüm dersler ve diğer etkinliklerdeki başarıları şeffaf, adil ve tutarlı yöntemlerle ölçülmeli ve değerlendirilmelidir.

Öğrencilerin dersler ve diğer akademik etkinliklerdeki başarıları, önceden belirlenmiş ölçütler doğrultusunda şeffaf, adil ve tutarlı yöntemlerle değerlendirilmekte olup programın mevcut uygulamaları bu konudaki beklentileri karşılamaktadır.

Kanıtlar:

<https://obs.gumushane.edu.tr/>

<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=39502&MevzuatTur=8&MevzuatTertip=5>

1.6.Öğrencilerin mezuniyetlerine karar verebilmek için, programın gerektirdiği tüm koşulların yerine getirildiğini belirleyecek güvenilir yöntemler geliştirilmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

Öğrencilerin mezuniyet koşullarını sağlayıp sağlamadıkları, tanımlanmış akademik kriterler ve ilgili mevzuat çerçevesinde güvenilir yöntemlerle değerlendirilmekte olup programın mevcut uygulamaları bu konudaki beklentileri karşılamaktadır.

Kanıtlar:

<https://obs.gumushane.edu.tr/oibs/bologna/progAbout.aspx?lang=tr&curSunit=25516>

2. PROGRAM EĞİTİM AMAÇLARI

2.1.Değerlendirilecek her program için program eğitim amaçları tanımlanmış olmalıdır.

Programın eğitim amaçları açık ve ölçülebilir şekilde tanımlanmış olup mevcut durum ilgili ölçütü karşılamaktadır.

Kanıtlar:

<https://obs.gumushane.edu.tr/oibs/bologna/progGoalsObjectives.aspx?lang=tr&curSunit=25516>

2.2.Bu amaçlar; programın mezunlarının yakın bir gelecekte erişmeleri istenen kariyer hedeflerini ve mesleki beklentileri tanımına uymalıdır.

Program eğitim amaçları, mezunların ulaşması beklenen kariyer hedefleri ve mesleki beklentilerle uyumlu olup program bu ölçüte ilişkin gerekli koşulları sağlamaktadır.

Kanıtlar:

<https://sosyolojiabd.gumushane.edu.tr/sayfa/genel-bilgiler>

2.3. Kurumun, fakültenin ve bölümün özgörevleriyle uyumlu olmalıdır.

Program eğitim amaçları, kurumun, fakültenin ve bölümün özgörevleriyle uyumlu olup program bu ölçüte ilişkin gerekli koşulları sağlamaktadır.

Kanıtlar:

<https://obs.gumushane.edu.tr/oibs/bologna/progCourses.aspx?lang=tr&curSunit=25516>

2.4. Programın çeşitli iç ve dış paydaşlarını sürece dahil ederek belirlenmelidir.

Program eğitim amaçları, iç ve dış paydaşların görüş ve katkıları dikkate alınarak belirlenmiş olup program bu ölçüte ilişkin gerekli koşulları sağlamaktadır.

Kanıtlar:

<https://sosyolojiabd.gumushane.edu.tr/>

2.5. Kolayca erişilebilecek şekilde yayımlanmış olmalıdır.

Program eğitim amaçları kolayca erişilebilir şekilde yayımlanmış olup program bu ölçüte ilişkin gerekli koşulları sağlamaktadır.

Kanıtlar:

<https://obs.gumushane.edu.tr/oibs/bologna/progGoalsObjectives.aspx?lang=tr&curSunit=25516>

2.6. Programın iç ve dış paydaşlarının gereksinimleri doğrultusunda uygun aralıklarla güncellenmelidir.

Program eğitim amaçları, iç ve dış paydaşların gereksinimleri doğrultusunda düzenli aralıklarla gözden geçirilip güncellenmekte olup program bu ölçüte ilişkin gerekli koşulları sağlamaktadır.

Kanıtlar:

<https://sosyolojiabd.gumushane.edu.tr/sayfa/akran-degerlendirme-raporu-2024-2025>

3. PROGRAM ÇIKTILARI

3.1. Program çıktıları, program eğitim amaçlarına ulaşabilmek için gerekli bilgi, beceri ve davranış bileşenlerinin tümünü kapsamalı ve ilgili (MÜDEK, FEDEK, SABAK, EPDAD vb. gibi) Değerlendirme Çıktılarını da içerecek biçimde tanımlanmalıdır. Programlar, program eğitim amaçlarıyla tutarlı olmak koşuluyla, kendilerine özgü ek program çıktıları tanımlayabilirler.

Program çıktıları, program eğitim amaçlarıyla uyumlu olacak şekilde gerekli bilgi, beceri ve yetkinlikleri kapsayacak biçimde tanımlanmış olup programın mevcut uygulamaları bu ölçütü karşılamaktadır.

Kanıtlar:

<https://obs.gumushane.edu.tr/oibs/bologna/progLearnOutcomes.aspx?lang=tr&curSunit=25516>

3.2. Program çıktılarının sağlanma düzeyini dönemsel olarak belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci oluşturulmuş ve işletiliyor olmalıdır.

Program çıktılarının sağlanma düzeyi düzenli olarak ölçülmekte, değerlendirilmekte ve belgelendirilmekte olup programın mevcut uygulamaları bu ölçütü karşılamaktadır.

Kanıtlar:

<https://obs.gumushane.edu.tr/>
<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=39502&MevzuatTur=8&MevzuatTertip=5>

3.3. Programlar mezuniyet aşamasına gelmiş olan öğrencilerinin program çıktılarını sağladıklarını kanıtlamalıdır.

Mezuniyet aşamasına gelen öğrencilerin program çıktılarını sağladıkları uygun ölçme ve değerlendirme yöntemleriyle kanıtlanmakta olup programın mevcut uygulamaları bu ölçütü karşılamaktadır.

Kanıtlar:

<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=39502&MevzuatTur=8&MevzuatTertip=5>

4. SÜREKLİ İYİLEŞTİRME

4.1. Kurulan ölçme ve değerlendirme sistemlerinden elde edilen sonuçların programın sürekli iyileştirilmesine yönelik olarak kullanıldığına ilişkin kanıtlar sunulmalıdır.

Ölçme ve değerlendirme sistemlerinden elde edilen sonuçların programın sürekli iyileştirilmesinde kullanıldığına ilişkin gerekli kanıtlar sunulmuş olup ölçüt karşılanmaktadır.

Kanıtlar:

<https://strateji.gumushane.edu.tr/sayfa/raporlar-ve-anketler>

<https://sosyolojiabd.gumushane.edu.tr/sayfa/oz-degerlendirme-raporu-2024-2025>

4.2. Bu iyileştirme çalışmaları, başta Ölçüt 2 ve Ölçüt 3 ile ilgili alanlar olmak üzere, programın gelişmeye açık tüm alanları ile ilgili, sistematik bir biçimde toplanmış, somut verilere dayalı olmalıdır.

Programın gelişime açık alanlarına yönelik iyileştirme çalışmaları sistematik olarak toplanan somut verilere dayandırılmakta olup program beklentilere uygun uygulamalara sahiptir ve bu ölçütü karşılamaktadır.

Kanıtlar:

[https://sosyolojiabd.gumushane.edu.tr/sayfa/oz-degerlendirme-raporu-2024-](https://sosyolojiabd.gumushane.edu.tr/sayfa/oz-degerlendirme-raporu-2024-2025)

[2025](https://sosyolojiabd.gumushane.edu.tr/sayfa/oz-degerlendirme-raporu-2024-2025)

5. EĞİTİM PLANI

5.1. Her programın program eğitim amaçlarını ve program çıktılarını destekleyen bir eğitim planı (müfredatı) olmalıdır. Eğitim planı bu ölçütte verilen ortak bileşenler ve disipline özgü bileşenleri içermelidir.

Programın eğitim planı, program eğitim amaçlarını ve program çıktılarını destekleyecek şekilde düzenlenmiş olup gerekli ortak ve disipline özgü bileşenleri içermekte ve program bu ölçüte ilişkin gerekli uygulamaları yerine getirmektedir.

Kanıtlar:

<https://obs.gumushane.edu.tr/oibs/bologna/progCourses.aspx?lang=tr&curSunit=25516>

5.2. Eğitim planının uygulanmasında kullanılacak eğitim yöntemleri, istenen bilgi, beceri ve davranışların öğrencilere kazandırılmasını garanti edebilmelidir.

Eğitim planının uygulanmasında kullanılan eğitim yöntemleri, öğrencilerin hedeflenen bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazanmalarını desteklemekte olup program bu ölçüte ilişkin gerekli uygulamaları yerine getirmektedir.

Kanıtlar:

<https://uzaktanegitimkapsi.gov.tr/>

5.3. Eğitim planının öngörüldüğü biçimde uygulanmasını güvence altına alacak ve sürekli gelişimini sağlayacak bir eğitim yönetim sistemi bulunmalıdır.

Eğitim planının etkin biçimde uygulanmasını ve sürekli iyileştirilmesini destekleyen bir eğitim yönetim sistemi bulunmakta olup program bu ölçüte ilişkin gerekli uygulamaları yerine getirmektedir.

Kanıtlar:

<https://sanalsinif1.gumushane.edu.tr/>
<https://dbs.gumushane.edu.tr/>

5.4.Eğitim Planı, En az bir yıllık ya da en az 32 kredi ya da en az 60 AKTS kredisi tutarında temel bilim eğitimi.içermelidir.

Eğitim planı, ölçütte belirtilen asgari temel bilim eğitimi gerekliliklerini karşılamakta olup program bu ölçüte ilişkin gerekli uygulamaları yerine getirmektedir.

Kanıtlar:

<https://obs.gumushane.edu.tr/oibs/bologna/progCourses.aspx?lang=tr&curSunit=25516>

5.5.En az bir buçuk yıllık ya da en az 48 kredi ya da en az 90 AKTS kredisi tutarında temel (mühendislik, fen, sağlık...vb.) bilimleri ve ilgili disipline uygun meslek eğitimi. Iermelidir.

Eğitim planı, ölçütte belirtilen düzeyde temel bilimler ve ilgili disipline uygun meslek eğitimi bileşenlerini içermekte olup program bu ölçüte ilişkin gerekli uygulamaları yerine getirmektedir.

Kanıtlar:

<https://obs.gumushane.edu.tr/oibs/bologna/progCourses.aspx?lang=tr&curSunit=25516>

5.6.Eğitim programının teknik içeriğini bütünleyen ve program amaçları doğrultusunda genel eğitim olmalıdır.

Eğitim programı, teknik içeriği bütünleyen ve program amaçlarını destekleyen genel eğitim bileşenlerini içermekte olup belirtilen koşulları karşılamaktadır.

Kanıtlar:

<https://obs.gumushane.edu.tr/oibs/bologna/progCourses.aspx?lang=tr&curSunit=25516>

5.7.Öğrenciler, nceki derslerde edindikleri bilgi ve becerileri kullanacakları, ilgili standartları ve gerçekçi kısıtları ve koşulları içerecek bir ana uygulama/tasarım deneyimiyle, hazır hale getirilmelidir.

Öğrenciler, önceki derslerde edindikleri bilgi ve becerileri bütünleştirebilecekleri, ilgili standartları ve gerçekçi koşulları içeren uygulama/tasarım deneyimleriyle mesleki yaşama hazırlanmakta olup program bu ölçüte ilişkin gerekli koşulları karşılamaktadır.

Kanıtlar:

<https://obs.gumushane.edu.tr/oibs/bologna/progCourses.aspx?lang=tr&curSunit=25516>

6. ÖĞRETİM KADROSU

6.1.Öğretim kadrosu, her biri yeterli düzeyde olmak üzere, öğretim üyesi-öğrenci ilişkisini, öğrenci danışmanlığını, üniversiteye hizmeti, mesleki gelişimi, sanayi, mesleki kuruluşlar ve işverenlerle ilişkiyi sürdürebilmeyi sağlayacak ve programın tüm alanlarını kapsayacak biçimde sayıca yeterli olmalıdır.

Öğretim kadrosu programın yürütülmesi için asgari düzeyde gerekli nitelik ve yeterliliği sağlamakla birlikte, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetlerinin daha etkin sürdürülebilmesi açısından kadronun genişletilmesi uygun bir gelişim alanı olarak değerlendirilmektedir.

Kanıtlar:

<https://sosyolojiabd.gumushane.edu.tr/sayfa/ogretim-uyeleri>

6.2.Öğretim kadrosu yeterli niteliklere sahip olmalı ve programın etkin bir şekilde sürdürülmesini, değerlendirilmesini ve geliştirilmesini sağlamalıdır.

Öğretim kadrosu programın etkin biçimde yürütülmesi, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi için asgari düzeyde gerekli niteliklere sahip olmakla birlikte, kadronun genişletilmesi programın sürdürülebilir gelişimine katkı sağlayacak bir iyileştirme alanı olarak görülmektedir.

Kanıtlar:

<https://sosyolojiabd.gumushane.edu.tr/sayfa/ogretim-uyeleri>

6.3.Öğretim üyesi atama ve yükseltme kriterleri yukarıda sıralananları sağlamaya ve geliştirmeye yönelik olarak belirlenmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

Öğretim üyesi atama ve yükseltme kriterleri programın eğitim, araştırma ve gelişim hedeflerini destekleyecek şekilde belirlenmiş ve uygulanmakta olup program bu ölçüte ilişkin gerekli ve yeterli uygulamalara tabidir.

Kanıtlar:

<https://personel.gumushane.edu.tr/duyuru/gumushane-universitesi-ogretim-uyeligine-yukseltme-ve-atanma-yonergesi>

7. ALTYAPI

7.1.Sınıflar, laboratuvarlar ve diğer teçhizat, eğitim amaçlarına ve program çıktıklarına ulaşmak için yeterli ve öğrenmeye yönelik bir atmosfer hazırlamaya yardımcı olmalıdır.

Sınıflar, laboratuvarlar ve diğer eğitim altyapısı programın eğitim amaçları ve çıktıklarını destekleyecek asgari yeterliliğe sahip olmakla birlikte, Öz Değerlendirme Raporu'nda da belirtildiği üzere mevcut koşul ve imkânların geliştirilmesi programın niteliğine olumlu katkı sağlayacaktır.

Kanıtlar:

<https://edebiyat.ghu.edu.tr/media/uploads/edebiyat/files/2025-yili-birim-faaliyet-raporu.pdf>

7.2.Öğrencilerin ders dışı etkinlikler yapmalarına olanak veren, sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılayan, mesleki faaliyetlere ortam yaratarak, mesleki gelişimlerini destekleyen ve öğrenci-öğretim üyesi ilişkilerini canlandıran uygun altyapı mevcut olmalıdır.

Öğrencilerin sosyal, kültürel ve mesleki gelişimlerini destekleyen, ders dışı etkinliklere ve öğrenci-öğretim üyesi etkileşimine olanak sağlayan altyapı ve uygulamalar mevcut olup program bu ölçüte ilişkin yerinde uygulamalara sahiptir.

Kanıtlar:

<https://sks.gumushane.edu.tr/sayfa/birim-faaliyet-raporlari>

7.3.Programlar öğrencilerine modern mühendislik araçlarını kullanmayı öğrenebilecekleri olanakları sağlamalıdır. Bilgisayar ve enformatik altyapıları, programın eğitim amaçlarını destekleyecek doğrultuda, öğrenci ve öğretim üyelerinin bilimsel ve eğitsel çalışmaları için yeterli düzeyde olmalıdır.

Öğrencilere modern mesleki araçları kullanma becerisi kazandıracak olanaklar ile eğitim ve araştırma faaliyetlerini destekleyen bilgisayar ve enformatik altyapısı sağlanmış olup program bu ölçüte ilişkin yerinde uygulamalara sahiptir.

Kanıtlar:

7.4.Öğrencilere sunulan kütüphane olanakları eğitim amaçlarına ve program çıktıklarına ulaşmak için yeterli düzeyde olmalıdır.

Öğrencilere sunulan kütüphane olanakları, eğitim amaçları ve program çıktıklarını destekleyecek düzeyde yeterli olup program bu ölçüte ilişkin gerekli koşulları karşılamaktadır.

Kanıtlar:

7.5.Öğretim ortamında ve öğrenci laboratuvarlarında gerekli güvenlik önlemleri alınmış olmalıdır. Engelliler için altyapı düzenlemesi yapılmış olmalıdır.

Öğretim ortamları ve laboratuvarlarda güvenlik önlemleri ile engelli erişimine yönelik düzenlemeler bulunmakla birlikte, bu alanlardaki uygulamaların daha da geliştirilmesi program açısından yararlı olacaktır.

Kanıtlar:

<https://edebiyat.ghu.edu.tr/media/uploads/edebiyat/files/2025-yili-birim-faaliyet-raporu.pdf>

8. KURUM DESTEĞİ VE PARASAL KAYNAKLAR

8.1.Üniversitenin idari desteği, yapıcı liderliği, parasal kaynaklar ve dağıtımında izlenen strateji, programın kalitesini ve bunun sürdürülebilmesini sağlayacak düzeyde olmalıdır.

Üniversitenin idari desteği, liderlik yaklaşımı ve kaynak yönetimi programın sürdürülebilirliğini ve kalitesini destekleyecek düzeyde olup bu ölçüte ilişkin uygulamalar bulunmaktadır.

8.2.Kaynaklar, nitelikli bir öğretim kadrosunu çekecek, tutacak ve mesleki gelişimini sürdürmesini sağlayacak yeterlilikte olmalıdır.

Nitelikli öğretim elemanlarının programa kazandırılması, programda tutulması ve mesleki gelişimlerinin desteklenmesine yönelik uygulamalar bulunmakla birlikte, mevcut kaynakların bu amaçları daha etkin destekleyecek şekilde geliştirilmesi yararlı olacaktır.

8.3.Program için gereken altyapıyı temin etmeye, bakımını yapmaya ve işletmeye yetecek parasal kaynak sağlanmalıdır.

Programın ihtiyaç duyduğu altyapının temini, bakımı ve sürdürülebilir şekilde işletilmesi için gerekli mali kaynaklar sağlanmış olup program bu ölçüte ilişkin gerekli koşulları karşılamaktadır.

8.4.Program gereksinimlerini karşılayacak destek personeli ve kurumsal hizmetler sağlanmalıdır. Teknik ve idari kadrolar, program çıktılarını sağlamaya destek verecek sayı ve nitelikte olmalıdır.

Program gereksinimlerini destekleyecek teknik ve idari personel ile kurumsal hizmetler asgari düzeyde sağlanmakla birlikte, Öz Değerlendirme Raporu'nda da belirtildiği üzere bu alandaki uygulamaların geliştirilmesi programın etkinliğine katkı sağlayacaktır.

Kanıtlar:

9. ORGANİZASYON VE KARAR ALMA SÜREÇLERİ

9.1. Yükseköğretim kurumunun organizasyonu ile rektörlük, fakülte, bölüm ve varsa diğer alt birimlerin kendi içlerindeki ve aralarındaki tüm karar alma süreçleri, program çıktılarının gerçekleştirilmesini ve eğitim amaçlarına ulaşılmasını destekleyecek şekilde düzenlenmelidir.

Yükseköğretim kurumunun ve ilgili akademik birimlerin karar alma süreçleri, program çıktılarının gerçekleştirilmesini ve eğitim amaçlarına ulaşılmasını destekleyecek şekilde yapılandırılmış olup program bu ölçüte ilişkin gerekli nitelikleri taşımaktadır.

Kanıtlar:

<https://kalite.gumushane.edu.tr/>

10. PROGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜTLER

10.1. Programa Özgü Ölçütler sağlanmalıdır.

Programa özgü ölçütler sağlanmış olup program bu ölçüte ilişkin gerekli nitelikleri taşımaktadır.

Kanıtlar:

<https://sosyolojiabd.gumushane.edu.tr/sayfa/genel-bilgiler>

SONUÇ

Program Öz Değerlendirme Raporu'nda ölçütlere ilişkin gerekli değerlendirmeleri kapsamlı bir şekilde gerçekleştirmiştir. Yapılan inceleme sonucunda programın ilgili ölçütlerin büyük çoğunluğunu karşılayacak düzeyde gerekli ve yeterli uygulamalara sahip olduğu görülmektedir. Eğitim-öğretim süreçleri, program çıktıları, yönetim yapısı ve kalite güvencesi uygulamaları genel olarak etkin biçimde yürütülmektedir. Bununla birlikte, öğretim elemanı sayısının artırılması, fiziksel altyapının güçlendirilmesi, teknik ve idari destek kapasitesinin geliştirilmesi ile güvenlik ve erişilebilirlik uygulamalarının iyileştirilmesi programın gelişimine katkı sağlayacaktır. Öz Değerlendirme Raporu'nda da belirtilen bu alanlar, programın güçlü yönlerini daha da pekiştirecek gelişim fırsatları sunmaktadır. Bu kapsamda önerilen iyileştirmelerin hayata geçirilmesi programın sürdürülebilir kalite anlayışını destekleyecektir. Genel değerlendirme itibarıyla program, akreditasyon ölçütlerini karşılayan ve gelişime açık yönlerini tanımlamış bir yapıya sahiptir.